Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (suurkoda)

22. oktoober 2013*

Liikmesriigi kohustuste rikkumine — Liikmesriigi kohustuste rikkumist tuvastav Euroopa Kohtu otsus — Siseriiklikud õigusnormid, milles on ette nähtud Volkswagen AG aktsionäride teatud otsuste tegemise blokeerimine 20-protsendilise vähemuse poolt

Kohtuasjas C-95/12,

mille ese on ELTL artikli 260 lõike 2 alusel 21. veebruaril 2012 esitatud liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi,

Euroopa Komisjon, esindajad: E. Montaguti ja G. Braun, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourg,

hageja,

versus

Saksamaa Liitvabariik, esindajad: T. Henze, J. Schwarze, J. Möller ja J. Kemper,

kostja,

EUROOPA KOHUS (suurkoda),

koosseisus: president V. Skouris, asepresident K. Lenaerts, kodade presidendid R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič, L. Bay Larsen, E. Juhász, A. Borg Barthet, C. G. Fernlund, J. L. da Cruz Vilaça, kohtunikud A. Rosas, G. Arestis, A. Arabadjiev (ettekandja), C. Toader, E. Jarašiūnas ja C. Vajda,

kohtujurist: N. Wahl,

kohtusekretär: ametnik K. Malacek,

arvestades kirjalikus menetluses ja 12. märtsi 2013. aasta kohtuistungil esitatut,

olles 29. mai 2013. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: saksa.

otsuse

1 Oma hagiavalduses palub Euroopa Komisjon Euroopa Kohtul:

— tuvastada, et kuna Saksamaa Liitvabariik ei ole võtnud kõiki vajalikke meetmeid, et täita 23. oktoobri 2007. aasta otsus kohtuasjas C-112/05: komisjon *vs.* Saksamaa (EKL 2007, lk I-8995), mis käsitleb 21. juuli 1960. aasta seaduse osaühingu Volkswagenwerk erastamise kohta (Gesetz über die Überführung der Anteilsrechte an der Volkswagenwerk Gesellschaft mit beschränkter Haftung in private Hand) (*BGBl.* 1960 I, nr 39, lk 585, ja *BGBl.* 1960 III, lk 641-1-1, edaspidi „VW seadus") teatud sätete vastuolu liidu õigusega, siis on Saksamaa Liitvabariik rikkunud ELTL artikli 260 lõikest 1 tulenevaid kohustusi;

— mõista Saksamaa Liitvabariigilt komisjoni kasuks välja karistusmakse summas 282 725,10 eurot iga eespool viidatud kohtuotsuse komisjon *vs.* Saksamaa täitmisega viivitatud päeva eest alates käesolevas kohtuasjas otsuse kuulutamisest kuni kohtuotsuse komisjon *vs.* Saksamaa täitmiseni;

— mõista Saksamaa Liitvabariigilt komisjoni kasuks välja põhisumma, mis saadakse 31 114,72 euro suuruse päevamäära korrutamisel päevade arvuga, mille jooksul rikkumine vältas, alates eespool viidatud kohtuotsuse komisjon *vs.* Saksamaa kuulutamisest kuni kas käesolevas kohtuasjas otsuse kuulutamise päevani või päevani, mil Saksamaa Liitvabariik on rikkumise lõpetanud, ja

— mõista kohtukulud välja Saksamaa Liitvabariigilt.

Vaidluse taust ja kohtuotsus komisjon *vs.*Saksamaa

2 VW seaduse vastuvõtmise ajal aastal 1960 olid Saksamaa Liitvabariik ja Alam-Saksi liidumaa Volkswagenwerk GmbH (edaspidi „Volkswagen") kaks peamist aktsionäri, kellele kummalegi kuulus 20% suurune osalus. Selle seaduse alusel muutus osaühing Volkswagen aktsiaseltsiks.

3 Hiljem Saksa Föderatiivne Vabariik võõrandas oma osaluse selle äriühingu aktsiakapitalis, samas kui Alam-Saksi liidumaale kuulub jätkuvalt 20% suurune osalus.

4 VW seaduse § 2 lõike 1 eespool viidatud kohtuotsuse komisjon *vs.* Saksamaa kuulutamisele eelnenud redaktsioonis oli ette nähtud, et selle aktsionäri hääleõigust, kellele kuuluvate aktsiate nimiväärtus ületab üht viiendikku aktsiakapitalist, piiratakse nii, et ta saab hääli võrdselt häälte arvuga, mille annab aktsiate nimiväärtus, mis võrdub viiendikuga aktsiakapitalist.

5 VW seaduse § 4 „Äriühingu põhikiri" eespool viidatud kohtuotsuse komisjon *vs.* Saksamaa kuulutamisele eelnenud redaktsioonis oli sõnastatud järgmiselt:

„1. Saksamaa Liitvabariigil ja Alam-Saksi liidumaal on mõlemal selle äriühingu aktsionärina õigus nimetada kaks nõukogu liiget.

[…]

3. Aktsionäride üldkoosoleku otsused, mille vastuvõtmine eeldab aktsiaseltside seaduse kohaselt üldkoosolekul aktsiakapitali esindavatest häältest vähemalt kolme neljandikku poolthääli, on vastu võetud, kui nende poolt on antud enam kui neli viiendikku üldkoosolekul aktsiakapitali esindavatest häältest."

6 Eespool viidatud kohtuotsuse komisjon *vs.* Saksamaa resolutsiooni punktis 1 otsustas Euroopa Kohus:

„[…] VW seaduse […] § 4 lõike 1 ning § 2 lõike 1, koostoimes § 4 lõikega 3, jõushoidmisega […] on Saksamaa Liitvabariik rikkunud EÜ artikli 56 lõikes 1 sätestatud kohustusi."

7 Selle kohtuotsuse tagajärjel võttis Saksamaa Liitvabariik vastu 8. detsembri 2008. aasta seaduse, millega muudetakse seadust osaühingu Volkswagenwerk erastamise kohta (Gesetz zur Änderung des Gesetzes über die Überführung der Anteilsrechte an der Volkswagenwerk Gesellschaft mit beschränkter Haftung in private Hand) (edaspidi „VW seaduse muutmise seadus"), mis avaldati *Bundesgesetzblatt*'is 10. detsembril 2008 (*BGBl.* 2008 I, nr 56, lk 2369) ja jõustus 11. detsembril 2008.

8 Selle seadusega tunnistati kehtetuks eelkõige VW seaduse § 2 ja § 4 lõige 1. Samas VW seaduse § 4 lõiget 3 sellega ei muudetud.

Kohtueelne menetlus

9 Komisjon palus 24. detsembri 2007. aasta kirjas Saksamaa Liitvabariigil talle teatada, millised meetmed on eespool viidatud kohtuotsuse komisjon *vs.* Saksamaa täitmiseks võetud või kavas võtta.

10 Liikmesriik vastas 6. märtsi 2008. aasta kirjaga, et liitvabariigi justiitsministeeriumis on ette valmistatud seaduseelnõu selle kohtuotsuse täitmiseks ning et eelnõu on asjaomaste talitustega kooskõlastamisel.

11 Komisjon saatis 5. juunil 2008 liikmesriigile märgukirja, paludes tal esitada kahe kuu jooksul oma seisukohad.

12 Saksamaa Liitvabariik edastas komisjonile samal päeval seaduseelnõu, mille valitsus oli heaks kiitnud ja mille eesmärk oli eespool viidatud kohtuotsuse komisjon *vs.* Saksamaa täitmine, ning märkis, et seadusandlik menetlus algab viivitamata.

13 Komisjon saatis 1. detsembril 2008 Saksamaa Liitvabariigile põhjendatud arvamuse, milles palus võtta kohtuotsuse täitmiseks vajalikud meetmed kahe kuu jooksul alates arvamuse kättesaamisest.

14 Komisjon tõdes samuti, et kuigi eespool viidatud kohtuotsuse komisjon *vs.* Saksamaa täitmiseks mõeldud seaduseelnõus on küll ette nähtud VW seaduse § 2 lõike 1 ja § 4 lõike 1 kehtetuks tunnistamine, jäetakse eelnõu kohaselt siiski jõusse § 4 lõige 3. Institutsioon lisas, et talle ei ole esitatud mingit teavet põhikirja nende osade muutmise kohta, mis peegeldavad kritiseeritavaid VW seaduse sätteid.

15 VW seaduse muutmise seadus, mille tekst oli sisuliselt identne eelnõu omaga, võeti vastu 10. detsembril 2008.

16 Saksamaa Liitvabariik edastas 17. detsembri 2008. aasta kirjaga komisjonile ettepaneku esitada Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 43 ja kodukorra artikli 102 alusel Euroopa Kohtule ühine avaldus eespool viidatud kohtuotsuse komisjon *vs.* Saksamaa tõlgendamiseks.

17 Kuna komisjon ettepanekuga ei nõustunud, vastas Saksamaa Liitvabariik 29. jaanuari 2009. aasta kirjaga põhjendatud arvamusele, märkides, et ta on seisukohal, et VW seaduse muutmise seaduse jõustumise tulemusel on ta eespool viidatud kohtuotsuse komisjon *vs.* Saksamaa täielikult täitnud.

18 Leides, et Saksamaa Liitvabariik on kohtuotsuse täitnud kõigest osaliselt, esitas komisjon 21. veebruaril 2012 hagi.

Hagi

Vastuväide Volkswageni põhikirja kohta

Poolte argumendid

19 Komisjon leiab, et eespool viidatud kohtuotsuse komisjon *vs.* Saksamaa täielik täitmine peab hõlmama mitte ainult VW seaduse, vaid ka Volkswageni põhikirja muutmist. Põhikirja kehtiv versioon sisaldab veel § 25 lõikes 2 klauslit väiksema blokeeriva vähemuse kohta, mis on sisuliselt analoogne VW seaduse § 4 lõikes 3 ettenähtuga. Lisaks eemaldati hääleõiguste ülemmäära puudutav klausel põhikirjast alles septembris 2009 ehk üheksa kuud pärast VW seaduse vastava sätte kehtetuks tunnistamist. Euroopa Kohus tõdes aga oma otsuse punktis 26, et eespool nimetatud põhikirja klausleid tuleb kapitali vaba liikumise seisukohast käsitada siseriikliku meetmena.

20 Komisjon meenutab sellega seoses, et kui Euroopa Kohus on tuvastanud, et liikmesriik on rikkunud üht aluslepingutest tulenevat kohustust, nõutakse sellelt riigilt vastavalt ELTL artikli 260 lõikele 1 „kohtu otsuse täitmiseks vajalike meetmete võtmist". Seega, kuna riik on Alam-Saksi liidumaa kaudu Volkswageni aktsionär, on riigil aktsionärina mitte pelgalt võimalus, vaid ka kohustus teha ettepanek nõutavate muudatuste tegemiseks äriühingu põhikirjas.

21 Saksamaa Liitvabariik leiab, et vastuväide Volkswageni põhikirja muutmata jätmise kohta on vastuvõetamatu, kuna need muudatused ei olnud eespool viidatud kohtuotsuse komisjon *vs.* Saksamaa esemeks. Nimetatud otsuses analüüsis Euroopa Kohus vaid VW seaduse teatud sätteid.

22 Igal juhul, kuna Volkswagen on eraõiguslik äriühing, ei saa Saksamaa Liitvabariiki pidada vastutavaks äriühingu tegevuse ja tegevusetuse eest, kuna 6. septembri 1965. aasta aktsiaseltside seaduse (Aktiengesetz; *BGBl.* 1965 I, lk 1089), mida muudeti 27. aprilli 1998. aasta ettevõtjate järelevalve ja läbipaistvuse seadusega (Gesetz zur Kontrolle und Transparenz im Unternehmensbereich; *BGBl.* 1998 I, lk 786), § 119 lõike 1 punkti 5 kohaselt võivad niisuguse äriühingu puhul üksnes aktsionärid üldkoosolekul muuta äriühingu põhikirja.

Euroopa Kohtu hinnang

23 ELTL artikli 260 lõikes 2 ette nähtud menetlust tuleb käsitada Euroopa Kohtu otsuste täitmise erimenetlusena ehk teisisõnu ühe täitmise viisina (12. juuli 2005. aasta otsus kohtuasjas C-304/02: komisjon *vs.* Prantsusmaa, EKL 2005, lk I-6263, punkt 92). Järelikult saab selle menetluse raames käsitleda üksnes niisugust liikmesriigil aluslepingu kohaselt lasuvate kohustuste rikkumist, mida Euroopa Kohus on pidanud ELTL artikli 258 alusel tõendatuks (10. septembri 2009. aasta otsus kohtuasjas C-457/07: komisjon *vs.* Portugal, EKL 2009, lk I-8091, punkt 47).

24 Eespool viidatud kohtuotsuses komisjon *vs.* Saksamaa ei analüüsinud Euroopa Kohus aga üldse küsimust, kas Volkswageni põhikirja näol oli tegemist EL toimimise lepingust tulenevate kohustuste rikkumisega Saksamaa Liitvabariigi poolt. Selle kohtuotsuse aluseks olnud õigusvaidluse ese puudutas eranditult VW seaduse teatud sätete kooskõla EL toimimise lepinguga.

25 Vastupidi komisjoni väidetele ei leidnud Euroopa Kohus otsuse punktis 26, et Volkswageni põhikirja ennast tuleks pidada siseriiklikuks meetmeks, vaid et „[i]segi kui eeldada, […] et VW seaduses piirdutakse vaid eraõigusliku kokkuleppe kordamisega, tuleb siiski asuda seisukohale, et ainuüksi asjaolu tõttu, et see kokkulepe oli vormistatud seadusena, tuleb seda kapitali vaba liikumise seisukohast käsitada siseriikliku meetmena".

26 Seega tuleb vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata vastuväide, mis puudutab Volkswageni põhikirja muutmata jätmist.

Vastuväide VW seaduse kohta

Poolte argumendid

27 Komisjon on seisukohal, et eespool viidatud kohtuotsusest komisjon *vs.* Saksamaa tuleneb, et VW seaduse § 4 lõike 3 kohane blokeeriva vähemuse künnise alandamine kujutab endast ELTL artikli 63 lõike 1 iseseisvat rikkumist. Seda järeldust kinnitavad kohtuotsuses mitu seika, nimelt:

— asjaolu, et esiteks esitas komisjon kolm eraldiseisvat vastuväidet, millest üks puudutas VW seaduse § 4 lõikes 3 kehtestatud blokeeriva vähemuse vähendamist, ning teiseks ei lükanud Euroopa Kohus ühtegi neist vastuväidetest tagasi, millest annab tunnistust kohtuotsuse punkt 81;

— asjaolu, et Saksamaa Liitvabariigilt mõisteti välja kõik kohtukulud, kinnitab seda, et kohus nõustus komisjoni kõigi vastuväidetega ELTL artikli 63 lõike 1 rikkumise kohta. Sama kohtuotsuse punktis 83 esitatud järeldus, mille kohaselt see liikmesriik on „kohtuvaidluse [põhiosas] kaotanud", mistõttu mõisteti viimaselt välja kohtukulud, on pigem seletatav hagi rahuldamata jätmisega osas, milles tugineti ka ELTL artiklis 49 sätestatud asutamisvabaduse rikkumisele;

— eespool viidatud kohtuotsuse komisjon *vs.* Saksamaa punktid 48 ja 50, millest ilmneb, et blokeeriva vähemuse künnise alandamine iseenesest annab Volkswageni aktsionärist riigile võimaluse äriühingut oluliselt mõjutada, ilma et ta teeks äriõiguse üldnormide kohaselt nõutavaid investeeringuid;

— kohtuotsuse punkt 51, milles Euroopa Kohus märkis kõigepealt, et hääleõiguste ülemmääraga „kehtestatakse" õiguslik raamistik, mida rakendatakse blokeeriva vähemuse künnise alandamisega, ning jõudis järeldusele, et see raamistik ise annab riigile võimaluse niisuguse väiksema investeeringuga äriühingu otsuseid oluliselt mõjutada, ning

— asjaolu, et kohtuotsuse punktis 54 kasutati mõistet „piirangud" mitmuses koos sidesõnaga „ja", mitte väljendit „koostoimes", selleks et siduda VW seaduse § 2 lõige 1 ja § 4 lõige 3, millest komisjon järeldab, et need kaks sätet kujutavad endast kahte teineteisest sõltumatut piirangut.

28 Lisaks tuleneb eespool viidatud kohtuotsuse komisjon *vs.* Saksamaa punktidest 40, 41, 51, 52 ja 72–81 nende koostoimes, et VW seaduse § 2 lõikes 1 ette nähtud hääleõiguste ülemmäär on iseenesest samuti kapitali vaba liikumise põhjendamatu piirang. Seega ei ole selle kohtuotsuse alusel võimalik järeldada, et Saksamaa Liitvabariik võis vabalt valida, milline nendest kahest sättest tuleb kõnealuse kohtuotsuse täitmise eesmärgil kehtetuks tunnistada.

29 Eespool viidatud kohtuotsuse komisjon *vs.* Saksamaa resolutsiooni osas leiab komisjon, et seda tuleb tõlgendada lähtuvalt kohtuotsuse põhjendusest, eelkõige eespool toodud asjaolusid arvestades.

30 Saksamaa Liitvabariik leiab, et nimetatud kohtuotsuse resolutsiooni punktist 1 nähtub selgelt, et Euroopa Kohtu tuvastatud ELTL artikli 63 lõike 1 rikkumine tulenes VW seaduse § 2 lõikest 1 „koostoimes" selle seaduse § 4 lõikega 3. Järelikult tulenes samas kohtuotsuses tuvastatud kohustuse rikkumine üksnes esiteks hääleõiguste ülemmäära puudutava sätte, nimelt VW seaduse § 2 lõike 1, ning teiseks väiksemat blokeerivat vähemust puudutava sätte, nimelt VW seaduse § 4 lõike 3, vahelisest vastastikusest toimest.

31 Seda järeldust kinnitavad eelkõige eespool viidatud kohtuotsuse komisjon *vs.* Saksamaa punktid 30, 43, 51, 54, 56 ja 78.

32 Asjaolu, et Saksamaa Liitvabariigilt mõisteti välja kohtukulud, ei ole asjakohane, kuna nagu nähtub kohtuotsuse punktist 83, oli kohtukulude väljamõistmine tingitud tõdemusest, et liikmesriik on „kohtuvaidluse [põhiosas] kaotanud”.

Euroopa Kohtu hinnang

33 ELTL artikli 260 lõikest 1 tuleneb, et kui Euroopa Kohus leiab, et liikmesriik ei ole täitnud aluslepingutest tulenevat kohustust, siis nõutakse sellelt liikmesriigilt Euroopa Kohtu otsuse täitmiseks vajalike meetmete võtmist.

34 Tulenevalt eespool viidatud kohtuotsuse komisjon *vs.* Saksamaa kuulutamisest tunnistas Saksamaa Liitvabariik käesolevas menetluses komisjoni esitatud põhjendatud arvamuses selleks määratud tähtaja jooksul VW seaduse § 2 lõike 1 ja § 4 lõike 1 kehtetuks. Seevastu jättis ta jõusse seaduse § 4 lõike 3.

35 Neil asjaoludel tuleb kindlaks teha, kas kõnealune liikmesriik oli ELTL artikli 260 lõike 1 alusel kohustatud ka VW seaduse viimati nimetatud sätte kehtetuks tunnistama või seda muutma, selleks et täielikult täita eespool viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Saksamaa.

36 See oleks nii, kui selles kohtuotsuses oleks Euroopa Kohus tuvastanud kohustuse rikkumise, mis tuleneks iseseisvalt VW seaduse § 4 lõikest 3.

37 Sellega seoses on eriti oluline nimetatud kohtuotsuse resolutsioon, milles on kirjeldatud Euroopa Kohtu tuvastatud kohustuse rikkumine. Kaldudes selles osas kõrvale komisjoni hagist, otsustas Euroopa Kohus resolutsiooni punktis 1, et „VW seaduse paragrahvi 4 lõike 1 ning paragrahvi 2 lõike 1 koostoimes paragrahvi 4 lõikega 3 jõushoidmisega käesolevas vaidluses kohaldatavas redaktsioonis on Saksamaa Liitvabariik rikkunud [ELTL] artikli [63] lõikes 1 sätestatud kohustusi”.

38 Kasutades sidesõna „ja” ning väljendit „koostoimes”, eristas Euroopa Kohus kohustuse rikkumist, mis esiteks tuleneb VW seaduse § 4 lõikest 1, ning teiseks kohustuse rikkumist, mis tuleneb seaduse § 2 lõike 1 ja § 4 lõike 3 koostoimes kohaldamisest.

39 Nii ei tuvastanud Euroopa Kohus erinevalt kohustuse rikkumisest, mis tuleneb VW seaduse § 4 lõikest 1, kohustuse rikkumist, mis tuleneb selle seaduse § 4 lõikest 3 eraldi võetuna, vaid tuvastas rikkumise üksnes osas, mis puudutab selle sätte koostoimet VW seaduse § 2 lõikega 1.

40 Seda järeldust kinnitavad eespool viidatud kohtuotsuse komisjon *vs.* Saksamaa põhjendused, mida arvesse võttes tuleb otsuse resolutsiooni mõista (vt 16. märtsi 1978. aasta otsus kohtuasjas 135/77: Bosch, EKL 1978, lk 855, punkt 4, ja 29. juuni 2010. aasta otsus kohtuasjas C-526/08: komisjon *vs.* Luksemburg, EKL 2010, lk I-6151, punkt 29).

41 Esiteks tuleneb sellega seoses kohtuotsuse punktist 30, et Euroopa Kohus otsustas vastuväiteid, mis puudutavad VW seaduse § 2 lõike 1 ja § 4 lõike 3 vastuolu ELTL artikli 63 lõikega 1, koos analüüsida mitte üksnes poolte argumentide tõttu, vaid ka arvestades „[neist] kahest sättest tekkivat koostoimet”.

42 Teiseks rõhutas Euroopa Kohus sama otsuse punktis 43, et analüüsida tuleb VW seaduse § 2 lõikes 1 ette nähtud hääleõiguste ülemmäära mõju „koos [selle] seaduse paragrahvi 4 lõikes 3 sätestatud […] nõudega”.

43 Kolmandaks, pärast seda, kui Euroopa Kohus tõdes otsuse punktis 50, et VW seaduse § 4 lõikes 3 on sätestatud meede, mis võimaldab riigil, kes teeb väiksema investeeringu, kui nõuavad äriõiguse üldnormid, jätta endale blokeeriv vähemus, mis võimaldab tal takistada oluliste otsuste vastuvõtmist,

leidis Euroopa Kohus otsuse punktis 51, et hääleõiguste ülemmäära fikseerimisega samale 20% tasemele on VW seaduse § 2 lõikes 1 kehtestatud „õiguslik alus, mis annab riigile võimaluse palju väiksema investeeringuga äriühingut oluliselt mõjutada”.

44 Neljandaks tõdes Euroopa Kohus otsuse punktis 56, et „VW seaduse § 2 lõige 1 koostoimes § 4 lõikega 3 kujutab endast kapitali liikumise piirangut [ELTL] artikli [63] lõike 1 tähenduses”. See järeldus vastandub kohtuotsuse punktis 68 toodule, mille kohaselt „VW seaduse § 4 lõige 1 on käsitatav kapitali vaba liikumise piiranguna [ELTL] artikli [63] lõike 1 tähenduses”.

45 Eespool viidatud kohtuotsuse komisjon *vs.* Saksamaa põhjendused kinnitavad seega kohtuotsuse resolutsiooni punktis 1 esitatud järeldust, mille kohaselt Euroopa Kohtu tuvastatud kohustuse rikkumine ei tulenenud selle seaduse § 4 lõikest 3 eraldi võetuna, vaid üksnes selle sätte koostoimest VW seaduse § 2 lõikega 1.

46 Ükski komisjoni esitatud asjaoludest ei sea seda järeldust kahtluse alla.

47 Esiteks põhineb komisjoni tõlgendus eespool viidatud kohtuotsuse komisjon *vs.* Saksamaa punktide 48 ja 50 kohta selle otsuse valikulisel lugemisel, milles ei võeta arvesse otsuse erinevate lõikude vahelisi olemuslikke sidemeid ega otsuse põhjenduste terviklikkust ja ühtsust. Märkides otsuse punktis 50, et VW seaduse § 4 lõikes 3 „sätestatakse […] meede, mis võimaldab riigil, kes teeb väiksema investeeringu, kui nõuavad äriõiguse üldnormid, jätta endale [blokeeriv vähemus], mis [võimaldab tal takistada] oluliste otsuste vastuvõtmist”, ei lahendanud Euroopa Kohus vastupidi komisjoni väidetele küsimust, kas nimetatud säte ise rikub ELTL artikli 63 lõiget 1. See punkt kuulub siiski mõttekäigu juurde, mis on esitatud selle otsuse eespool toodud punktides, kus Euroopa Kohus täpsustas punktides 30 ja 43, et VW seaduse § 2 lõiget 1 tuleb analüüsida „koos” seaduse § 4 lõikega 3 eelkõige nende „koostoime” tõttu. Mis puudutab otsuse punkti 48, millele komisjon samuti viitab, siis piisab, kui märkida, et see sisaldab üksnes puhtfaktilist järeldust, mille kohaselt „VW seaduse vastuvõtmise ajal aastal 1960 olid [Saksa Föderatiivne Vabariik] ja Alam-Saksi liidumaa kaks peamist Volkswageni aktsionäri ning neil oli selle äsja erastatud äriühingu aktsiakapitalis mõlemal 20% osalus”.

48 Teiseks tuleb eespool viidatud kohtuotsuse komisjon *vs.* Saksamaa punkti 51 samuti mõista ülejäänud kohtuotsusest lähtuvalt. Märkides, et hääleõiguste ülemmääraga „kehtestatakse” õiguslik raamistik, mis annab riigile võimaluse väiksema investeeringuga oluliselt mõjutada Volkswageni tehtud otsuseid, rõhutas Euroopa Kohus VW seaduse § 2 lõike 1 ja § 4 lõike 3 täiendavat laadi, mitte aga – nagu väidab komisjon – viimati nimetatud sätte iseseisvat toimet.

49 Kolmandaks ei saa institutsioon pelgalt sellest, et kohtuotsuse punktis 54 kasutati sõna „piirangud” mitmuses või sidesõna „ja”, järeldada, et VW seaduse § 2 lõige 1 ja § 4 lõige 3 kujutavad endast kahte teineteisest sõltumatut kapitali vaba liikumise piirangut. Nimelt, samas punktis märkis Euroopa Kohus, et nende kahe sättega luuakse „instrument”, mis võib piirata otseinvesteeringu teinud isikute võimalust osaleda äriühingus, et luua või säilitada äriühinguga püsivad ja otsesed majandussidemed, mis annaksid õiguse reaalselt osa võtta äriühingu juhtimisest või selle kontrollimisest. Lisaks jõudis Euroopa Kohus sama otsuse punktis 56 järeldusele, et „VW seaduse § 2 lõige 1 koostoimes § 4 lõikega 3 kujutab endast kapitali liikumise piirangut EÜ artikli 56 lõike 1 tähenduses”.

50 Neljandaks, kuigi on tõsi, et eespool viidatud kohtuotsuse komisjon *vs.* Saksamaa punktis 81 nõustus Euroopa Kohus komisjoni vastuväidetega, mis puudutavad ELTL artikli 63 lõike 1 rikkumist, siis – kui otseselt ei ole märgitud vastupidist – ei saa seda asjaolu samastada Euroopa Kohtu järeldusega, et VW seaduse § 4 lõige 3 kujutab iseenesest kapitali vaba liikumise piirangut.

51 Viiendaks ei saa komisjoni seisukohta kinnitada ka asjaolu, et Euroopa Kohus mõistis Saksamaa Liitvabariigilt välja kõik kohtukulud. Kohtukulude väljamõistmine oli – nagu see ilmneb otsuse punktist 83 – põhjendatud järeldusega, et see liikmesriik on „kohtuvaidluse [põhiosas] kaotanud”.

52 Järelikult, kuna Saksamaa Liitvabariik tunnistas kehtetuks esiteks VW seaduse § 4 lõike 1 ning teiseks selle seaduse § 2 lõike 1, lõpetades sellega viimati nimetatud sätte koostoime seaduse § 4 lõikega 3, siis on Saksamaa Liitvabariik ettenähtud tähtaja jooksul täitnud ELTL artikli 260 lõikest 1 tulenevad kohustused.

53 Järelikult tuleb komisjoni vastuväide tagasi lükata ning seetõttu jätta hagi tervikuna rahuldamata.

Kohtukulud

54 Euroopa Kohtu kodukorra artikli 138 lõike 1 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna Saksamaa Liitvabariik on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja komisjon on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud mõista välja komisjonilt.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (suurkoda) otsustab:

1. Jätta hagi rahuldamata.

2. Mõista kohtukulud välja Euroopa Komisjonilt.

Allkirjad